

Curs 2023-2024	
2a Sessió Grup Treball Envel·liment	Dia: 9 de novembre
	Hora: 10:00 a 12:00
	Ubicació: C/Viladomat 127, segona planta-sala d'activitats

ORDRE DEL DIA

- Presentació del Pla d'Interculturalitat de Barcelona, a càrrec d'en Ramón Sanahuja Velez, de la direcció d'Interculturalitat; i l'Anna Lemkow, de la secretaria tècnica del Consell Municipal d'Immigració de Barcelona, CMIB
- Precs i preguntes
- Reflexions
- Conclusions

PERSONES ASSISTENTS

Sergi Arenas Guarch – Universitat a l'Abast. Escola de Postgrau

Josep Ma Mesquida – Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya

Eva Morera – FEATE i Fundació Roure

Aurora Padilla – Avismon Catalunya

Mercè Pérez Salanova – Experta

Carles Pineda – Coordinador projectes àmbit gent gran Fundació Pere Tarrés

Elena Fernández – Coordinadora grup de treball

Assumpció Ros – Coordinadora grup de treball

Carme Carrera – Tècnica referent CMBS

Andrea Ramirez – Secretaria tècnica CMBS

S'excusa:

Pau Berbel Ortega – Associació contra el càncer

Imma Fernández – Càritas Diocesana de Barcelona

Esther Martín Alba – Departament Promoció de la Gent Gran

Silvia Portillo Montejo – INTRESS

Angel Rodriguez – Consell Assessor de la Gent Gran – CAGG

Gina Grifoll – Secretaria tècnica CMBS

DESENVOLUPAMENT DE LA SESSIÓ

La proposta de treball d'enguany s'enfoca en la interseccionalitat, anar més enllà de l'àmbit de l'envelliment, i veure les sinergies que es poden fer amb altres grups de treball del CMBS.

Comença la sessió en Ramon Sanahuja, des d'una perspectiva intercultural de la ciutat de Barcelona, el seu impacte, el concepte de diversitat, els principis, les eines que fan servir per

fer les polítiques municipals, i algunes conclusions i projectes. Tota aquesta informació la trobareu més detallada en la documentació que compartim amb vosaltres en la tramesa d'aquesta acta, i al Teams.

A Catalunya hi ha hagut canvis estructurals molt profunds. La població cada cop és més envellida en comparació als naixements que hi ha, i també pel volum de naixements que hi va haver en la dècada dels seixanta. També ha augmentat el nombre de persones que viuen soles, sigui per decisió pròpia o perquè s'han vist abocats a aquesta situació. Actualment, la proporció de persones estrangeres dins la franja d'edat dels 25 als 40 anys, és considerablement més gran que les persones amb nacionalitat espanyola. Tanmateix, s'entén per diversitat cultural les persones amb una llengua materna, i/o religió diferent, no sols l'origen de naixement.

El Pla d'Interculturalitat de Barcelona es fonamenta en tres principis per Avançar cap a una ciutat més intercultural, construir una ciutat més inclusiva, dinàmica i equitativa que promogui la cohesió social i la convivència:

Igualtat de drets d'oportunitats de totes les persones que resideixen a Barcelona (que estiguin empadronades) i no discriminació.

Cal reconèixer públicament la diversitat. Posar de manifest la diversitat d'aspectes culturals, incorporar-los i consolidar-los.

Interacció positiva, diàleg intercultural i participació efectiva. Fomentar el sentiment de pertinença a partir d'interessos comuns.

Per garantir els canvis en la societat, ha d'haver-hi un canvi institucional. El conjunt de l'acció de govern municipal ha d'incorporar els principis i l'enfocament, per tal de ser més diversos, i reflectir el canvi social que ha tingut la ciutat. Per això és necessari recollir les dades que ens aportin informació pel que fa a l'accés a diferents serveis municipals, i avaluar aquesta informació. Es té en compte la bretxa en l'accés a les instal·lacions esportives municipals, a les biblioteques (i el seu ús), i al treball municipal. En aquest sentit, caldria més polítiques estratègiques per augmentar l'accés de persones migrants en l'àmbit municipal i, per tant, la diversitat. Per saber quina és la participació, és necessari tenir dades objectives en relació amb: Quantes persones d'origen divers participen en el CMIB? (edat, gènere ...). És representativa del conjunt de la població de Barcelona?

S'ha fet una enquesta (no publicada), de les relacions que tenen i l'acceptació vers les persones estrangeres en diferents barris de Barcelona, amb renda alta, mitja i baixa, de persones nascudes aquí vers les persones estrangeres. Creuant les dades, s'ha vist que les persones viuen en barris renda baixa, nacionalitat espanyola, més de seixanta-quatre anys, i amb nivells educatius baixos, són els que tenen més reticència a acollir els nou vinguts. També queda manifest, que les dones són les que diuen tenir menys oportunitats per interrelacionar-se amb altres persones d'origen divers. Cal, però aprofundir més, conèixer els diferents àmbits de relació, junt amb altres dades, això és una pinzellada.

A continuació, l'Anna Lemkow explica com dins del CMIB es troben representades una quarantena d'entitats de persones migrades, i també altres entitats de Barcelona, les quals

decideixen un tema a tractar durant el curs, i el 2019, va ser les persones migrades i envelliment.

Es fan una sèrie d'accions transversals, fent una recerca (participada amb les entitats i persones especialistes de la temàtica), informe i propostes d'actuació sobre el tema triat. Es convoca el premi del CMIB sobre els projectes que tenen a veure amb el tema. Tanmateix, es col·labora amb altres departaments municipals. També s'ofereixen sessions formatives i informatives a entitats per donar coneixements sobre els serveis que té l'Ajuntament en aquest àmbit, i que hi hagi una interacció entre les diferents entitats.

Cada any es porta a terme la Trobada Barcelona Ciutat Diversa per posar en valor la diversitat, on es fan taules rodones i múltiples activitats relacionades amb el tema. L'acció destacada és la recerca, on a part de la diagnosi, l'important són les propostes d'actuació.

Les propostes van ser estructurades en aquests cinc eixos:

1. Impulsar la garantia de drets. Posar en pràctica polítiques i programes de promoció i d'atenció a les persones grans, que garanteixin l'equitat en el reconeixement de drets.
2. Dret en gaudir i dels recursos que hi ha a la ciutat en igualtat de condicions. Envelliment actiu en convivència. Facilitar el coneixement i adaptació a l'entorn. Prevenir la soledat i l'aïllament. Participació i convivència en espais, equipaments o projectes comunitaris o inclusius. Acompanyament en l'accés a la ciutadania (llengua, tecnologies...). Impulsar el voluntariat intercultural i intergeneracional. Analitzar la demanda de les persones grans migrades amb la finalitat d'oferir activitats i projectes que siguin del seu interès
3. Promoció i cura de la salut. Accés a la salut (sistema públic, salut personal o comunitària...). Eines, atenció i cures a persones amb deteriorament o problemàtiques específiques per la trajectòria laboral, envelliment prematur... Promoure la participació en espais de salut comunitària. Impulsar projectes per reconèixer el valor dels hàbits de cura de la salut de diferents cultures.
4. Prevenció de l'exclusió social. Prevenció de l'exclusió econòmica i residencial, condicions mínimes de benestar personal i social. Detecció i atenció de precarietat econòmica, residencial, sensellarisme, demandes de refugi... Promoure una reflexió sobre el procés d'envelliment en la planificació del projecte migrant. Crear una xarxa d'acollida perquè les persones grans migrades se sentin recolzades, apoderades i reconegudes en la seva experiència vital.
5. Coneixement i recerca. Promoure projectes i treballs que aporten coneixement sobre la realitat de la situació de les persones grans migrades. Incorporar la mirada interseccional a l'anàlisi del procés d'envelliment de les persones grans migrades, per tal que s'evidencien les diferències de creença, classe social i edat, entre d'altres, i orientar el disseny de polítiques. Fomentar espais per a compartir experiències. Formar a professionals i treballadors i representants d'entitats per a incorporar la mirada interseccional. Identificar bones pràctiques de programes i accions.

Debat

Es destaca la relació de treball entre les entitats del grup motor del CMIB i el Consell Assessor de Gent Gran l'any 2019, i com va quedar minvat a conseqüència de la covid, i cal tenir-ho en compte. Cal veure quines coses tenen més sentit entorn de la pandèmia, quins canvis hi ha hagut amb la nova realitat.

Una manera d'articular les propostes dels projectes que hi ha a la ciutat, és començar a afegir aquesta mirada dins dels plec de condicions, ja que la perspectiva intercultural, encara no apareix. En aquest sentit, des de fa un any el CMIB ha fet una normativa per afavorir la diversitat, sobretot pel que fa als serveis d'atenció a les persones.

El percentatge de persones grans migrants, és molt petit, s'hauria de poder enfocar el treball des d'una perspectiva de cicle de vida, sense segmentacions.

Vetllar perquè els treballadors estrangers aprenguin la llengua catalana. En aquest sentit, des del consorci de normalització lingüística, ja fa uns anys va crear uns cursos específics per persones estrangeres que treballen en residències. Hi ha eines però estan infrautilitzades.

També es podria fer, en territoris petits, una trobada de professionals de diferents serveis, amb alguna figura que els orientés i acompanyés en el procés d'aprenentatge.

Tanmateix, cal tenir en compte la cultura de la cura de les persones estrangeres que es dediquen a desenvolupar aquestes tasques, i no tenen integrades les cures que hi ha en la nostra cultura.

Reflexió sobre les discriminacions que no es posen de manifest.

Tenir en compte la vulnerabilitat i l'aïllament que pot tenir una persona gran estrangera, i la necessitat de tenir una altra mirada.

S'ha de buscar el focus dels temes que caldria treballar estratègicament.

Per acabar de tenir una visió global, es proposa que es podria anar a entitats de persones migrades per aprofundir en el coneixement de les seves necessitats i inquietuds. Conèixer col·lectius d'experiències i transversalitat.

En la tramesa d'aquesta acta, us adjuntem la documentació que han compartit els ponents, i que també trobareu al Teams.

Us compartim l'enllaç del vídeo de la trobada de ciutat diversa 2019

<https://www.youtube.com/watch?v=LXr0upgh9u8>